

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

MIRČIŲ DĖL TYČINIŲ SUSIŽALOJIMŲ EUROPOS SAJUNGOJE RODIKLIŲ TENDENCIJOS ANALIZĖ

Darbo autoriai. Robertas BASIJOKAS (III kursas), Kamilė KAŠKELEVIČIŪTĖ (II kursas).

Darbo vadovas. Prof. dr. Alvydas NAVICKAS, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika.

Darbo tikslas. Analizuojant Europos Sąjungos šalių savižudybių rodiklius 2015–2019 m., įvertinti savižudybių tendenciją.

Darbo metodika. Atlikta statistinių duomenų analizė. Statistinių duomenų šaltiniai – Eurostat, Higienos institutas, PSO.

Rezultatai. Europos Sąjungos šalyse narėse kiekvienais metais mirčių dėl tyčinio savęs žalojimosi mažėja. Vyrų žudosi 3-6 kartus dažniau nei moterys. Slovėnijoje 2015 m. 100 000 gyventojų teko 21 savižudybė, o 2019 metais, šis rodiklis nukrito iki 18,1 atvejų 100 000 gyventojų (sumažėjo 14%). Vengrijos 2015 m. savižudybių vidurkis – 19 atvejų 100 000 gyventojų, o 2019 m. šis vidurkis nukrito iki 15,6 100 000 gyventojų. Latvijoje 2015 m. fiksuota 19 savižudybių atvejų 100 000 gyventojų, o 2019 m. šis vidurkis siekė 15 atvejų 100 000 gyventojų, tai reiškia, jog Latvijoje savižudybių, lyginant su 2015 m., sumažėjo 22%. Švedijoje bei Norvegijoje savižudybių skaičius išliko panašus (apie 12 atvejų 100 000 gyventojų). Mažiausias savižudybių skaičius fiksuotas Maltoje – beveik 4 atvejai 100 000 gyventojų. Per 4 metų laikotarpį (2015–2019 m.) Lietuvoje savižudybių skaičius sumažėjo 24%. Pasak Higienos instituto, 2021 m. tyčiniai susižalojimai buvo 5 pagrindinė vyrų mirties priežastis bei 8 pagrindinė moterų mirties priežastis. Higienos instituto duomenimis, 2021 metais Lietuvoje fiksuotos 565 savižudybės, nusižudė 126 moterys ir 439 vyrai. 2021 m. Lietuvoje vyrų nusižudė 3,5 kartų daugiau nei moterų. 2021 m. miestuose nusižudė 249 vyrai (76%) bei 80 moterų (24%). Taigi miestuose vyrų nusižudė apie 3 kartus daugiau nei moterų. Mieste įvyksta daugiau savižudybių (58%) nei kaimuose (42%), tai galima sieti su urbanizacijos reiškiniu, kuris vyksta šiuo metu Lietuvoje, kaimuose vis mažėja žmonių, o miestuose žmonių skaičius sparčiai auga. Kaime 2021 m. nusižudė 190 vyrų (81%) bei 46 moterys (19%). 2021 m. Lietuvos kaimuose nusižudė 4 kartus daugiau vyrų nei moterų.

Išvados. Europos Sąjungoje stebima mirčių dėl tyčinio savęs žalojimo mažėjimo tendencija. Europos Sąjungoje vyrai žudosi apie 3 kartus dažniau nei moterys. Savižudybių fenomeno mažėjimas Lietuvoje ir visoje Europos Sąjungoje gali būti siejamas su gerėjančia visuomenės bei asmens sveikatos priežiūra, taip pat, gerėjančia socioekonominė populiacijos situacija, mažėjančia psichinės sveikatos ligų stigmatizacija bei įvairių reformų dėka tobulėjančia ir modernėjančia sveikatos sistema.

Raktažodžiai. Mirtys dėl tyčinių susižalojimų; savižudybės; analizė; prevencija.